

รายการ : หนึ่งสัปดาห์กับ สนช.

ตอน : ความเป็นมาและสาระสำคัญของ

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

โดย : นางสาวนภพร ชวรงค์กร นิติกรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (กำหนดหลักการคุ้มครองกันตุลาการและปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม) เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธาน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑.๑ หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดความคุ้มครองข้าราชการตุลาการในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำที่อ้างถึงกรรมการการเลือกตั้ง กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็น “ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ”

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมการได้มาซึ่งกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ

๑.๒ เหตุผล

โดยที่มาตรา ๑๘๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ผู้พิพากษาและตุลาการย่อมมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี สมควรกำหนดความคุ้มครองผู้พิพากษาในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีซึ่งได้กระทำโดยสุจริต ประกอบกับ มาตรา ๑๙๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดหลักการใหม่ในเรื่ององค์ประกอบของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมและการได้มาซึ่งกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักการใหม่ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.๓ ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (กำหนดหลักการคุ้มครองกันตุลาการและปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม) มีเนื้อหารวมจำนวน ๑๓ มาตรา ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

- กำหนดบทบัญญัติเพื่อให้ความคุ้มครองข้าราชการตุลาการจากการปฏิบัติหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีโดยสุจริต เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๘๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

- แก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำที่อ้างถึงกรรมการการเลือกตั้ง กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็น “ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ”

- แก้ไขหลักเกณฑ์การคัดเลือกกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๓๖ (๓) เสียใหม่ โดยกำหนดให้ข้าราชการตุลาการเป็นผู้เลือกจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมไม่เกินสองคน จากเดิมที่กำหนดให้วุฒิสภาเป็นผู้เลือก ตลอดจนแก้ไขเพิ่มเติมกระบวนการเลือกกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ผู้ทรงคุณวุฒิให้มีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น

- กำหนดให้กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๒) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะครบวาระ

- กำหนดให้กรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้จะเข้ารับหน้าที่

ให้ประธานศาลฎีกาดำเนินการให้มีการเลือกกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๖ (๓) ตามวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

- กำหนดให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ในคราวการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๐/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ ในวันพุธที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้ลงมติในวาระที่ ๑ รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยตั้งคณะกรรมการวิสามัญคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา จำนวน ๒๔ คน กำหนดการแปรญัตติ ภายใน ๗ วัน

หากท่านผู้ใดประสงค์รับทราบข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินี้เพิ่มเติม กรุณาติดตามได้ที่ www.senate.go.th หรือสอบถามได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมาย วุฒิสภาและหน่วยประสานงานราชการวุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕